

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb

T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

ODGOVORI NA UPITE U VEZI
- ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA -
("Narodne novine", broj 22/2026.)

Zagreb, lipanj 2026.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

SADRŽAJ (po člancima Zakona)

Svi dani odgovori odražavaju odredbe Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" broj 22/2026.).

Članak	Broj pitanja	Tema	Datum objave
3.	1936	Član uže obitelji	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
3.	1937	Član uže obitelji	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
11. i 12.	500/2026-111/1	Usklađivanje upisa bankovnih i/ili osnovnih financijskih usluga sa Zakonom	10. lipnja 2026.
12.	500/2019-414	Obavljanje poslova distribucije osiguranja	27. prosinca 2019. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
12.	500/2024-421/1	Izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa za potrebe internog upravljanja i poslovanja	25. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
205.	1938	Grupa povezanih osoba za potrebe osoba u posebnom odnosu	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
205.	2012	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s KI	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
205.	2033	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s KI	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
205.	1942	Definicija izloženosti	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	1939	Pravni posao	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	500/2021-549/1	Uvjeti povoljniji od tržišnih	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	1940	Osnovica za utvrđivanje 50.000,00 eura	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	1941	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora	25. kolovoza 2015.
206.	1944	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – prolongati i reprogrami	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	1946	Odluka članova uprave i suglasnost NO – poslovi s matičnom KI	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)

206.	500/2023-519/1	Obuhvat primjene	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
206.	500/2023-231/1	Primjena skupne odluke uprave i krovne suglasnosti NO za osobe u posebnom odnosu s KI	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
208.	500/2021-704/1	Iskorištenje diskrecijskog prava nadležnog tijela za izuzećem iz LE ograničenja	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
210.	500/2021-44/1	Suglasnost nadzornog odbora za velike izloženosti	23. veljače 2021. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
210.	500/2022-259/1	Primjena alternativnog pristupa formiranja grupa za središnju državu	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
211.	1860	Iznimke od ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu	21. srpnja 2014. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
212./375.	500/2024-325/1	Obavještanje HNB-a o sazivanju glavne skupštine	10. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
218.	500/2026-129/1	Dostava godišnjeg izvještaja i konsolidiranog godišnjeg izvještaj te izvještaj o reviziji za potrebe Hrvatske narodne banke u strojno čitljivom obliku i otvorenom formatu.	10. lipnja 2026.
220.	500/2019-591	Ograničenje obavljanja zakonske revizije – rotacija revizora	27. prosinca 2019. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
291.	500/2024-384/1	Prethodna procjena HNB-a za osnivanje zaklade	10. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
324.a	214	Zaštita deponenata u slučaju isplate raspodjela iz zadržane dobiti	9. studenoga 2018. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
328.	500/2020-276/1	Suglasnost fizičkih osoba (nepotrošača) za davanje povjerljivih podataka trećima dana u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu	5. lipnja 2020. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
328.	6/870/24-2	Veza s člankom 5. Zakona o nasljeđivanju	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)

Područje:	Članak 3. stavak 1. točka 2.
Tema:	Član uže obitelji
Broj pitanja:	1936
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	S obzirom da je definicijom uže obitelji propisano da se sva djeca (neovisno o godinama) smatraju članovima uže obitelji svojih roditelja/posvojitelja, postavlja se pitanje pripadaju li djeca, kao članovi uže obitelji (isključivo zbog te obiteljske povezanosti) ujedno i grupi povezanih osoba sa svojim roditeljima/posvojiteljima, a na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 575/2013). Primjerice, djeca članova uprave kreditne institucije, kao članovi uže obitelji, smatraju se osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom. Ukoliko su djeca pojedinog člana uprave punoljetna i financijski neovisna o svojim roditeljima, treba li ih kao članove uže obitelji obavezno uključiti i u grupu povezanih osoba sa svojim roditeljima, a na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013?
Odgovor:	Člankom 205. stavkom 2. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" br. 22/2026., u nastavku teksta: Zakon).propisano je da se pod jednom osobom u posebnom odnosu s kreditnom institucijom smatraju također: • osobe povezane s osobama navedenim u stavku 1. točkama 1. do 9. članka 205., a na način iz članka 3. stavka 1. točke 28. Zakona kao i • član uže obitelji fizičke osobe iz spomenutih točaka i pravna osoba u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati značajan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela. Iz toga proizlazi da je pri utvrđivanju osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom, polazna osnova svaka od osoba navedena u članku 205. stavku 1. točkama 1. do 10. Zakona. Nakon toga za svaku od osoba iz točaka 1. do 9. utvrđuje se grupa povezanih osoba, a dodatno se za fizičku osobu iz stavka 1. točaka 1. do 9. utvrđuju i članovi uže obitelji. Naglašavamo da nije potrebno utvrđivati osobe povezane s članovima uže obitelji budući da se povezanost primjenjuje samo na osobe iz točaka 1. do 9. U konkretnom primjeru djeca člana uprave smatraju se osobama u posebnom odnosu, ali se ne uključuju u grupu povezanih osoba sa svojim roditeljima/posvojiteljima, osim ako bi se pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s članom uprave utvrdila povezanost s nekim članom uže obitelji na osnovi kriterija propisanih člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013. Dakle, pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 50.000 eura iz članka 206. stavka 2. Zakona potrebno je u taj iznos uključiti zbroj izloženosti prema:

	• jednoj osobi iz članka 205. stavka 1. točaka 1. do 10. Zakona, • osobama koje su s osobom iz stavka 1. točaka 1. do 9. povezane na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013, kao i • kad je riječ o fizičkoj osobi, članovima uže obitelji osobe iz stavka 1. točaka 1. do 9. i pravnim osobama u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela.

Područje:	Članak 3. stavak 1. točka 2.
Tema:	Član uže obitelji
Broj pitanja:	1937
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Smatraju li se sin i kći osobe iz članka 205. stavka 1. točaka 1. do 9. Zakona, osobama u posebnom odnosu i nakon što počnu živjeti samostalno u odvojenom kućanstvu?
Odgovor:	Da. Sin i kći spomenute osobe smatraju se osobom u posebnom odnosu bez obzira na to žive li u odvojenom ili zajedničkom kućanstvu s osobom iz članka 205. stavka 1. točaka 1. do 9. Zakona.

Područje:	Članak 11. i 12. i članak 386. stavak 2.
Tema:	Usklađivanje upisa bankovnih i/ili osnovnih financijskih usluga sa Zakonom
Broj pitanja:	500/2026-111/1
Datum objave odgovora:	10. lipnja 2026.
Pitanje:	Banka koja je na dan stupanja na snagu Zakona upisana u sudski registar i ima odobrenje za rad odnosno odobrenje za pružanje bankovnih i financijskih usluga, postavlja pitanje na koji je način, a u roku od godine dana od stupanja na snagu Zakona, dužna uskladiti svoje upise predmeta poslovanja u sudskom registru, sukladno odredbama članka 386. stavka 2. Zakona. Na koji način će se tretirati postojeća odobrenja za koja nisu dane potrebne prethodne suglasnosti?
Odgovor:	U nastavku iznosimo mišljenje o načinu usklade upisa predmeta poslovanja u sudskom registru. Banke provode upis usluga u sudskom registru na način da povežu usluge kako je navedeno u Prilogu 1., a sukladno izričaju usluga kako su navedene u članku 11. i 12. Zakona. Sukladno Prilogu 1. Zakona banke neovisno o tome kako imaju upisano primanje depozita i u kojem god izričaju sve banke po provedbi usklađivanja usluga u sudskom registru moraju imati upisane obje usluge:

	- primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita, a za svoj račun (usluga iz članka 11. stavka 1. Zakona) - primanje depozita ili drugih povratnih sredstava (usluga iz članka 12. stavka 1. točke 1. Zakona). U dijelu usluge vezano za kreditiranje, a kod kojeg je došlo do objedinjavanja usluge kreditiranja sa uslugom faktoringa banke upisuju cjelovitu uslugu sukladno izričaju u članku 12. stavku 1. točki 2. novog Zakona. Vezano uz uslugu iz članka 12. stavka 1. točke 4. "platne usluge u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje platni promet" nije potrebno taksativno navoditi pojedine platne usluge već se upisuje usluga kako je navedeno u članku 12. stavku 1. točki 4. Zakona. Vezano za usluge iz članka 12. stavka 1. točke 7. i 8. novim Zakonom su odvojene usluge trgovanja za svoj račun od usluga trgovanja za račun klijenta (instrumentima tržišta novca i ostalim prenosivim vrijednosnim papirima; stranim sredstvima plaćanja uključujući mjenjačke poslove; financijskim terminskim ugovorima i opcijama; valutnim i kamatnim instrumentima), a koje većina banaka ima upisane zbirno u sudskom registru. Sukladno javno dostupnom registru Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (u nastavku teksta: HANFA) vidljivo je da uslugu trgovanja za svoj račun (1-03 trgovanje za vlastiti račun) imaju odobrenu samo određene banke, no ostale je banke mogu pružati pod izuzećem koje je predviđeno člankom 4. Zakona o tržištu kapitala. Slijedom navedenog sve banke mogu u sudskom registru i nadalje imati upisanu uslugu trgovanja za svoj račun u cjelini kako je navedena u članku 12. stavku 1. točki 7., a banke koje za tu uslugu imaju i odobrenje HANFA-e (1-03 trgovanje za vlastiti račun) istu dodatno upisuju i pod uslugu iz članka 12. stavka 1. točke 19. "investicijske i pomoćne usluge i aktivnosti propisane zakonom kojim se uređuje tržište kapitala". Nadalje, odvajanjem usluge trgovanja za račun klijenta omogućeno je ispustiti upisivanje ove usluge kod banaka koje nemaju odobrenje HANFA-e za pružanje usluge izvršavanja naloga za račun klijenta usluge(1-02), niti su tu uslugu obavljale, obavljaju, odnosno niti planiraju obavljati nemaju osnovni preduvjet za pružanje tih usluga, a to je odobrenje HANFA-e za pružanje. Nadalje, usluge iz članka 12. stavka 1. točke 9., 10., 12. i 13. Zakona banke mogu upisati kao pojedinačne usluge ukoliko imaju prethodno odobrenje HANFA-e i to kako slijedi: "9. sudjelovanje u izdavanju vrijednosnih papira i pružanje usluga povezanih sa spomenutim izdanjima" mogu obavljati samo banke koje imaju odobrenje HANFA-e za uslugu 1-06 usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa ili 1-07 usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze otkupa, "10. savjetovanje pravnih osoba u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i povezanim pitanjima te savjetovanje i usluge u vezi s poslovnim spajanjima odnosno pripajanjima i kupnjom pravnih osoba" mogu obavljati samo banke koje imaju odobrenje HANFA-e za uslugu 2-03 savjetovanje o strukturi kapitala, poslovnim strategijama i srodnim pitanjima, kao i savjetovanje i usluge vezane uz spajanja i stjecanja udjela u društvima "12. upravljanje portfeljem i savjetovanje u vezi s tim" mogu obavljati samo banke koje imaju odobrenje HANFA-e za uslugu 1-04 upravljanje portfeljem

	"13. pohrana i administriranje vrijednosnim papirima" mogu obavljati samo banke koje imaju odobrenje HANFA-e za uslugu 2-01 pohrana i administriranje financijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući i poslove skrbništva i s tim povezane usluge, kao na primjer upravljanje novčanim sredstvima, odnosno instrumentima osiguranja te s tim u vezi napominjemo da banke koje upisuju te usluge po članku 12. stavku 1. točkama 9., 10., 12. i 13. upisuju i pod točkom 19. s izričajem kako je navedeno u odobrenju HANFA-e pa potom i HNB-a za pružanje tih usluga odnosno u skladu s izričajem iz Zakona o tržištu kapitala. Zaključno, za upis usluga iz članka 12. stavka 1. točke 19. Zakona potrebno je navesti uvodnu rečenicu na način da ista glasi: "investicijske i pomoćne usluge i aktivnosti propisane posebnim zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, i to:". Ostale osnovne financijske usluge banke upisuju s izričajem kako je navedeno u članku 12. stavku 1. Zakona koristeći pri tome Prilog 1. Zakona kao vodič za usklađenje usluga koje imaju upisane u sudskom registru s onima kako su sada predviđene u Zakonu.

Područje:	Članak 12. stavak 2. točka 1.
Tema:	Obavljanje poslova distribucije osiguranja
Broj pitanja:	500/2019-414
Datum objave odgovora	27. prosinca 2019. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Trebaju li kreditne institucije koje su registrirane za obavljanje "poslova distribucije osiguranja u skladu s propisima kojima se uređuje osiguranje" sukladno odredbama članka 12. stavka 2. točke 1. Zakona te koje su upisane u registar Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija) za obavljanje poslova zastupanja u osiguranja, podnijeti HNB-u, zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova distribucije osiguranja u skladu s odredbama Zakonom o osiguranju?
Odgovor:	Kreditne institucije koje su temeljem Zakona dobile odobrenje za obavljanje poslova distribucije osiguranja u skladu s propisima kojima se uređuje osiguranje i koje su upisane u registar Agencije za zastupanje u osiguranju iz članka 411. Zakona o osiguranju ("Narodne novine" br. 30/2015., 112/2018., 63/2020., 151/2022., 152/2024. i 151/2025.), ostaju upisane u ovaj registar i ovlaštene su za obavljanje poslova distribucije u osiguranju. Sukladno navedenom, kreditne institucije koje ispunjavaju prethodno navedene uvjete, mogu nastaviti obavljati poslove distribucije osiguranja.

Područje	Članak 12.
Tema	Izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa za potrebe internog upravljanja i poslovanja

Broj pitanja	500/2024-421/1
Datum objave odgovora	25. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje	Postavlja se pitanje dopuštenosti primjene usluge izdavanja certifikata za uporabu kvalificiranog elektroničkog potpisa u internim procesima kreditne institucije te u procesima društava članica grupe kreditne institucije. Usluga izdavanja certifikata za uporabu kvalificiranog elektroničkog potpisa bila bi omogućena zaposlenicima kreditne institucije prilikom uspostave i tijekom radnog odnosa, a u svrhu reguliranja prava i obveza iz radnog odnosa i u svezi s radnim odnosima te izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa ne uključuje pružanje usluge certificiranja na otvorenom tržištu niti tržišnu komponentu stjecanja prihoda od same usluge čime se ne dovodi u pitanje odobrenje za pružanje pojedinih usluga iz odobrenja za rad kreditne institucije.
Odgovor	Budući da bi se predmetna usluga pružala samo zaposlenicima u kreditnoj instituciji odnosno društvima članicama grupe te kreditne institucije, slažemo se da iste nemaju karakter obavljanja djelatnosti koja se pruža trajno, obrtimice i s ciljem ostvarivanja profita te stoga predmetnu uslugu kreditna institucija smije na opisani način pružati bez posebnog odobrenja za pružanje financijskih usluga iz Zakona o kreditnim institucijama.

Područje:	Članak 205. stavak 2. točka 1.
Tema:	Grupa povezanih osoba za potrebe osoba u posebnom odnosu
Broj pitanja:	1938
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Je li pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s osobom iz članka 205. stavka 1. točaka 1. do 9. Zakona potrebno primjenjivati oba kriterija povezanosti, kontrolu i gospodarsku i financijsku međupovezanost, ili je dovoljno povezanost utvrđivati samo na temelju kriterija kontrole?
Odgovor:	Iz odredbi članka 205. stavka 1. točaka od 1. do 9. Zakona kojima je povezanost definirana na jednak način kao i za potrebe utvrđivanja velikih te najvećih dopuštenih izloženosti iz dijela četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 proizlazi da je pri utvrđivanju grupe povezanih osoba potrebno primjenjivati oba propisana kriterija iz članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:	Članak 205.
Tema:	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	2012

Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 4. svibnja 2026.)
Pitanje:	Je li pri utvrđivanju osoba u skladu s člankom 205. stavkom 1. točkom 9. Zakona, odnosno članova uprave, nadzornog odbora i prokurista društva koje je, izravno ili neizravno, matično društvo kreditne institucije ili koje je društvo kći kreditne institucije, dovoljno identificirati samo relevantne osobe izravnog matičnog društva (društvo A) kreditne institucije. Opravdanost takvog stajališta ogleda se i u tome što su članovi nadzornog odbora neizravnog matičnog društva (društvo B) u pravilu istovremeno i članovi uprave društva A. Nadalje, navodite da vam je u slučaju drukčijeg tumačenja odredbi Zakona teško i pretpostaviti broj osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom čemu doprinosi i činjenica da unutar samog društva A postoji više od 80 prokurista, punomoćnika društva A čija je funkcija potpuno operativne prirode usmjerena na olakšanje u potpisivanju poslovne dokumentacije i pri čemu oni ne utječu na poslovnu politiku kreditne institucije. Smatrate da bi uz sve njih gramatičkim tumačenjem članka 205. stavka 1. točke 9. Zakona, tom popisu trebali pribrojati i njihove članove obitelji, sportske klubove u kojima su počasni članovi, a što je u austrijskoj kulturi promicanja sporta uobičajeno, itd., čime bi taj popis osoba u posebnom odnosu postao "nesavladiv".
Odgovor:	Prvo, pri određivanju osoba iz članka 205. stavka 1. točke 9. Zakona koji se odnosi na članove uprave, članove nadzornog odbora i prokuriste društva koja su izravno ili neizravno matično društvo kreditne institucije ili koje je društvo kći kreditne institucije, smatramo da nema pravne osnove uključiti samo relevantne osobe društva, a ne i relevantne osobe drugih neizravnih matičnih društava (društvo B). Naše je mišljenje da članovi uprave, nadzornog odbora i prokuristi izravnog i neizravnog matičnog društva (ili više njih) imaju ili mogu imati utjecaj na donošenje odluka kreditne institucije te stoga razgranata i složena struktura grupe ne može biti razlog zbog kojeg bi se takve osobe izostavilo iz osoba u posebnom odnosu. Osim toga, ne postoji pravno uporište za iznimku koju predlažete. Drugo, u vezi prijedloga da se u slučaju društva A kao izravnog matičnog društva iz osoba u posebnom odnosu isključe prokuristi jer je njihova funkcija potpuno operativne prirode na razini punomoćnika. Intencija Zakona bila je u osobe u posebnom odnosu uključiti prokuriste čije su ovlasti određene u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, odnosno u skladu s propisima drugih država koji ovlasti takvih osoba definiraju na ekvivalentan način. Ako ovlasti prokuriste društva A u skladu s relevantnim austrijskim propisom znatno odstupaju od odredbi Zakona o trgovačkim društvima na način da smanjuju ovlasti prokuriste, takvu osobu nije potrebno smatrati osobom u posebnom odnosu u skladu s člankom 205. stavkom 1. točkom 9. Zakona. Treće, skrećemo pozornost na činjenicu da je u upitu ispravno konstatirano da prokuristima treba pridodati članove njihove uže obitelji u skladu s člankom 205. stavkom 2. točkom 2. Zakona. Međutim, s prokuristima se povezuju i sportski klubovi u kojima su oni počasni članovi samo ako bi se pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s prokuristom utvrdila povezanost s nekim sportskim klubom na osnovi kriterija propisanih člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:

Članak 205.

Tema:	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	2033
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Osoba A je član nadzornog odbora i usko je povezana (više od 20% udjela) s pravnom osobom B. Osoba C je dijete osobe A koje ima punu poslovnu sposobnost. Osoba C je u bračnom odnosu s osobom D koja ima tvrtku E i obrt F koje ni na koji način nisu povezane s osobom A i pravnom osobom B. Koje osobe spadaju u osobe u posebnom odnosu s Bankom (osoba A, B i C) ili osobe A, B, C, D, E i F)? Treba li Banka napraviti dvije grupe povezanih osoba jedna grupa (A, B i C) i druga grupa (C, D i F)?
Odgovor:	Iz upita nije sasvim jasno odnosi li se pitanje na utvrđivanje osobe u posebnom u odnosu s kreditnom institucijom u skladu s člankom 205. Zakona ili kreditnu instituciju zanima općenito utvrđivanje grupe povezanih osoba u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 Iz cjelokupnog konteksta upita zaključujemo da je primarni interes u vezi utvrđivanja osobe u posebnom odnosu te u tom smislu dajemo naše mišljenje. Također, kako iz navedenog opisa nije moguće nedvosmisleno utvrditi ispravan zakonski tretman pojedinih osoba koje se navode u upitu, odgovor dajemo ovisno o mogućim pretpostavkama. Pod pretpostavkom da između osobe A i pravne osobe B ne postoji odnos kontrole ni gospodarske i financijske međupovezanosti kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 te ih se stoga ne povezuje u grupu povezanih osoba pod jednom osobom u posebnom odnosu s kreditnom institucijom smatraju se: - osoba A u skladu s člankom 205. stavkom 1., točkom 2. Zakona i - osoba C jer je dijete osobe A te je ispunjen uvjet iz članka 205. stavka 2. točke 2. Zakona. Nadalje, osoba B u skladu s člankom 205. stavkom 1. točkom 5. Zakona predstavlja zasebnu osobu u posebnom odnosu jer kako proizlazi iz vašeg pitanja s njom je osoba A (član nadzornog odbora) usko povezana (ima više od 20% udjela). Budući da iz opisa proizlazi da osoba B nije povezana s ostalim osobama tada ona sama čini jednu osobu u posebnom odnosu s kreditnom institucijom te se iznos iz članka 206. stavka 2. primjenjuje na izloženost samo prema osobi B. Pod pretpostavkom da između osobe A i pravne osobe B postoji odnos kontrole ili gospodarske i financijske međupovezanosti kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 te ih se stoga povezuje u jednu grupu povezanih osoba, jednu osobu u posebnom odnosu čine osobe A, B i C. Pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 50.000 eura iz članka 206. stavka 2. Zakona u taj iznos potrebno je uključiti zbroj izloženosti prema osobama A, B i C. Ostale osobe (D, E i F) ni u jednoj varijanti nije potrebno smatrati osobama u posebnom odnosu niti je njihovu izloženost potrebno pribrajati izloženostima prema

	osobi A ili osobi B za potrebe članka 206. stavka 2. Zakona jer prema dostavljenom opisu ne ispunjavaju uvjete iz članka 205. Zakona. Na kraju možemo rezimirati da je pri utvrđivanju osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom polazna osnova svaka od osoba navedena u članku 205. stavku 1. točkama 1. do 10. Zakona. Nakon toga za svaku od osoba iz točaka 1. do 9. utvrđuje se grupa povezanih osoba, a dodatno se za fizičku osobu utvrđuju i članovi uže obitelji. Pritom naglašavamo da nije potrebno utvrđivati osobe povezane s članovima uže obitelji budući da se povezanost primjenjuje samo na osobe iz točaka 1. do 9. članka 205. stavka 1. Zakona. Konačno, pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 50.000 eura iz članka 206. stavka 2. Zakona potrebno je u taj iznos uključiti, odnosno zbrojiti izloženosti prema: – jednoj osobi iz članka 205. stavka 1. točaka 1. do 9. Zakona, – osobama koje su s tom osobom povezane na način da čine grupu povezanih osoba, kao i – članovima uže obitelji i pravnim osobama u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela, kad je riječ o fizičkoj osobi.

Područje:	Članci 205. i 206.
Tema:	Definicija izloženosti
Broj pitanja:	1942
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Smatra li se pod izloženošću za potrebe pribavljanja odluke uprave i suglasnosti nadzornog odbora, izloženost bez primjene tehnika kreditne zaštite (konkretno u slučaju lombardnih kredita u potpunosti osiguranih depozitom) ili se gleda razlika između ukupne aktivne i pasivne izloženosti?
Odgovor:	Izloženost za potrebe članaka 205. i 206. Zakona propisana je člankom 206. stavkom 5. Zakona, odnosno člankom 389. Uredbe (EU) br. 575/2013. Drugim riječima, izloženost je bilo koja imovina ili izvanbilančna stavka iz dijela trećeg, glave II., poglavlja 2. Uredbe (EU) br. 575/2013, bez primjene pondera rizika ili stupnjeva rizika. Pritom skrećemo pažnju na činjenicu da unatoč tome što se za potrebe članaka 205. i 206. Zakona i za potrebe velikih izloženosti iz dijela četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 koristi ista definicija izloženosti, način utvrđivanja izloženosti za potrebe izloženosti prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom nije identičan načinu utvrđivanja vrijednosti izloženosti za potrebe velikih izloženosti koji je detaljnije uređen člankom 390. Uredbe (EU) br. 575/2013. Konkretno, to znači da se za utvrđivanje izloženosti za potrebe članaka 205. i 206. Zakona ne primjenjuju metode i principi iz članka 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji su propisani za određene stavke odnosno financijske instrumente. Primjerice, izloženost po osnovi izvedenih financijskih instrumenata utvrđuje se po

	knjigovodstvenoj vrijednosti, a ne primjenom metoda iz dijela trećeg, glave II., poglavlja 6. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako je propisano člankom 390. stavkom 1. te Uredbe. Jednako tako, u izloženost se uključuju stavke iz članka 390. stavka 6. Uredbe (EU) br. 575/2013 koje se za potrebe velikih izloženost ne smatraju izloženošću. Iz prethodno navedenog jasno proizlazi da se izloženost za potrebe članka 205. i 206. Zakona utvrđuje bez primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika iz dijela trećeg, glave II, poglavlja četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 kao i bez primjene izuzeća iz članka 400. iste Uredbe.

Područje:	Članak 206. stavak 1.
Tema:	Pravni posao
Broj pitanja:	1939
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Što se podrazumijeva pod pravnim poslom za koji je propisano da ga kreditna institucija s osobama u posebnom odnosu ne smije sklopiti pod uvjetima koji su povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije?
Odgovor:	Pod pravnim poslom podrazumijevaju se bilo koji posao ili transakcija koju kreditna institucija sklapa s osobom u posebnom odnosu bez obzira na to rezultira li taj posao imovinom, obvezom, prihodom ili rashodom kreditne institucije.

Područje:	Članak 206. stavak 1.
Tema:	Uvjeti povoljniji od tržišnih
Broj pitanja:	500/2021-549/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Postavlja se pitanje udovoljava li ponuda kreditnih uvjeta na redovitom javnom natječaju koje inicira klijent odredbe uvjeta koji nisu povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije u kontekstu članka 206. stavka 1. Zakona za potrebe refinanciranja postojećih kredita i ugovaranja novih kredita kada je taj klijent osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom sukladno članku 205. Zakona?
Odgovor:	Navedenim zakonskim odredbama nisu propisani "uvjeti prihvatljivi Zakonu", koji se navode upitom, niti su pobliže određeni "uvjeti povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije" zadani člankom 206. stavka 1. Zakona. U tom smislu opravdano je javne natječaje smatrati tržišnim uvjetima zbog kontinuiteta njihova provođenja i sveobuhvatnosti. Isto tako opravdano je kamatne stope smatrati jednim od uvjeta pri razmatranju "uvjeta povoljnijih od uobičajenih uvjeta kreditne institucije" u kontekstu članka 206. stavka 1. Zakona.

	Za potporu tome kao dobru praksu navodimo odredbe EBA Smjernica za odobravanje i praćenje kredita (poglavlje 6. točka 199.) prema kojima bi određivanje cijena kredita trebalo biti povezano s okvirima sklonosti preuzimanju rizika i strategijom institucije ali i s karakteristikama kreditnog proizvoda te bi trebalo uzeti u obzir konkurenciju i prevladavajuće tržišne uvjete. Institucije bi također trebale definirati svoj pristup određivanju cijena prema vrsti dužnika i kreditnoj kvaliteti te rizičnosti dužnika (u slučaju pojedinačnog određivanja cijena) kada je to prikladno. Takav okvir za određivanje cijena trebao bi biti dobro dokumentiran i podržan odgovarajućim upravljačkim strukturama, a institucije bi trebale razmotriti razlikovanje svojih okvira za utvrđivanje cijena, ovisno o vrstama kredita i dužnika. Za srednja i velika poduzeća određivanje cijena trebalo bi više temeljiti na specifičnosti vrste transakcije i kredita. Pri tome treba voditi računa da se pri određivanju cijena kredita odraze svi relevantni troškovi, te osigurati proces praćenja i preispitivanja primjerenosti cjelokupnog određivanja cijena iz perspektive poslovanja i rizika.

Područje:	Članak 206. stavak 2.
Tema:	Osnovica za utvrđivanje 50.000,00 eura
Broj pitanja:	1940
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Odnosi li se ograničenje od 50.000,00 eura iz članka 206. stavka 2. Zakona na osobu u posebnom odnosu i s njom povezane osobe ili se to ograničenje odnosi samo na jednu osobu bez njezine grupe povezanih osoba?
Odgovor:	Pod jednom osobom u posebnom odnosu iz članka 205. Zakona smatra se osoba navedena u stavku 1. točkama 1. do 10. tog članka te svaka osoba koja je s njom povezana na način iz članka 3. stavka 1. točke 28. Zakona kao i član uže obitelji fizičkih osoba iz stavka 1. točaka 1. do 9. članka 205. Zakona te pravna osoba u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela. Stoga se i ograničenje od 50.000,00 eura odnosi na tako utvrđenu skupinu osoba, koje čine jednu osobu u posebnom odnosu.

Područje:	Članak 206.
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora
Broj pitanja:	1941
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)

Pitanje:	Što se podrazumijeva pod odredbom da izloženost prema osobi u posebnom odnosu može nastati ili se povećati samo uz jednoglasnu odluku svih članova uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora? Misli li se pod tim da odluku moraju donijeti svi članovi uprave nazočni na sjednici uprave na kojoj se donosi ta odluka ili se misli na sve članove uprave te kreditne institucije? Što vrijedi za nadzorni odbor?
Odgovor:	Pod svim članovima uprave smatraju se svi članovi uprave te kreditne institucije, a ne samo oni koji su prisutni na sjednici uprave kad se donosi odluka o izloženosti prema osobi u posebnom odnosu. Isto vrijedi i za prethodnu suglasnost nadzornog odbora koja mora biti donesena jednoglasnom odlukom svih članova nadzoranog odbora te kreditne institucije (koji imaju pravo odlučivanja), a ne samo oni koji su nazočni na sjednici tog tijela. Sve navedeno vrijedi uvažavajući iznimku prema kojoj član uprave ili nadzornog odbora ne može glasovati o odobravanju izloženosti ako bi ona nastala prema njemu ili s njim povezanim osobama.

Područje:	Članak 206.
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – prolongati i reprogrami
Broj pitanja:	1944
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Treba li se kod prolongata i reprograma plasmana osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom primjenjivati isto pravilo kod razine odlučivanja kao i kod prvobitnog odobravanja, a vezano uz članak 206. Zakona?
Odgovor:	Odredbe članka 206. stavka 1. Zakona primjenjuju se i u slučaju prolongiranja ili reprogramiranja već nastalih izloženosti prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom, što znači da treba voditi računa da se ti postupci ne odvijaju pod uvjetima koji su povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije. Jednako tako, u slučaju da se pri prolongiranju ili reprogramiranju postojećih izloženosti iznos izloženosti dodatno povećava te time nastaje ili se povećava izloženost koja prelazi 50.000,00 eura, potrebno je pridržavati se odredbi članka 206. stavka 2. Zakona.

Područje:	Članak 206.
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – poslovi s matičnom KI
Broj pitanja:	1946
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Je li kreditna institucija dužna za svaki posao koji sklapa s matičnom kreditnom institucijom imati odluku uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora?

Odgovor:	Polazeći od odredbi članka 205. i članka 206. stavka 2. Zakona, kreditna institucija nije dužna za svaki pravni posao koji sklapa s matičnom kreditnom institucijom osigurati jednoglasnu odluku svih članova uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora (koja mora biti donesena jednoglasnom odlukom svih članova nadzornog odbora) već samo za one pravne poslove kojima nastaje ili se povećava izloženost kreditne institucije prema matičnoj kreditnoj instituciji koja prelazi 50.000,00 eura.

Područje:	Članak-206. stavak 4.
Tema:	Primjena skupne odluke uprave i krovne suglasnosti nadzornog odbora za osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	500/2023-231/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Postavlja se pitanje mogu li se jednoglasnom skupnom (jednom) odlukom uprave uz prethodnu krovnu suglasnost nadzornog odbora odobriti pojedinačni limiti za korištenje poslovnih kartica osobama u posebnom odnosu s Bankom, temeljem koje bi se u trajanju od jedne godine od donošenja odluke, zaključivali pojedinačni ugovori s klijentima s rokom važenja limita od četiri godine. Pojašnjava se osnova utvrđivanja posebnog odnosa. Postavlja se dodatno pitanje primjene članka 210. Zakona i ishoda prethodne suglasnosti nadzornog odbora za situacije kada takve izloženosti rezultiraju velikom izloženošću ili se povećavaju za svakih daljnjih 5% osnovnog kapitala kreditne institucije. U cilju konkurentnosti, zadovoljstva klijenata, pravovremenog reagiranja te ubrzavanja procesa predlaže se skupno odobrenje pojedinačnih limita po klijentima s kojima banka ima uspostavljen poslovni odnos.
Odgovor:	Odredbama članka 206. stavka 4. Zakona okvirna suglasnost za osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom propisana je kao iznimka i to za one transakcije koje nastaju na dnevnoj osnovi, odnosno one izloženosti za koje bi redovna procedura ishoda pojedinačnih odluka svih članova uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora značila značajan zastoj u uobičajenom procesu rada. Nadalje, Zakon propisuje kako takva iznimka mora zadovoljiti oba uvjeta navedena u točkama 1) i 2) toga stavka kojima se zahtijeva da se takve okvirne suglasnosti odnose na točno određenu osobu, a ne na sve takve osobe općenito i da se daju na razdoblje od najviše šest mjeseci. Iz upita se može pretpostaviti kako bi uvjet pojedinačno utvrđenih limita bio zadovoljen, ali ne i vremensko razdoblje važenja jer je upitom predložen rok važenja okvirne odluke uprave od jedne godine. Pri tome, rok važenja limita od četiri godine po pojedinačno zaključenim ugovorima nije relevantan za ovu svrhu. Odredbama članka 210. Zakona nisu propisane iznimke, pa je prethodnu suglasnost nadzornog odbora potrebno ishoditi za zaključivanje pojedinačnog pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije ili članica grupe kreditnih institucija u RH mogla rezultirati velikom izloženošću prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, ili postati jednaka ili prijeći svakih daljnjih 5% osnovnog kapitala kreditne institucije ili članica grupe. Iako uvjet pojedinačnog pravnog posla mora biti zadovoljen, skrećemo pažnju na ranije dani odgovor HNB-a broj 500/2021-44/1 od 23. veljače 2021.

Područje:	Članak 208.
Tema:	Iskorištenje diskrecijskog prava nadležnog tijela za izuzećem iz LE ograničenja izloženosti temeljem članka 400. stavka 2. točke c) Uredbe (EU) br. 575/2013 u kontekstu primjene članka 208. Zakona
Broj pitanja:	500/2021-704/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Predlaže se da HNB kao nadležno tijelo donese diskrecijsku odluku kojom bi se kreditnim institucijama omogućilo izuzeće od ograničenja velikih izloženosti po članku 400. stavak 2. točka c) i članku 493. stavak 3. točka c) Uredbe (EU) 575/2013 za tzv. unutargrupna ulaganja (odnosno za izloženosti, sudjelujuće udjele i druge vrste ulaganja prema matičnom društvu, ostalim društvima kćerima tog matičnog društva ili vlastitim društvima kćerima, uz zadovoljenje uvjeta istovjetnog regulatornog standarda za društva obuhvaćena konsolidacijom). Takav se prijedlog obrazlaže postroženim apsolutnim limitom za velike izloženosti prema institucijama zadanim člankom 2. Odluke o velikim izloženostima kreditnih institucija, potom rasprostranjenom praksom iskorištenja diskrecija omogućenih navedenim člancima Uredbe u državama članicama i u konačnici potrebom za izjednačavanjem pozicija institucija u RH u odnosu na institucije u drugim državama članicama EU.
Odgovor:	Po pitanju korištenja diskrecijskih prava na izuzeća od ograničenja velikih izloženosti Republika Hrvatska je, sukladno odredbama članka 493. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013, iskoristila diskreciju kao država članica i u prijelaznom razdoblju, do 31. prosinca 2028., kako je dozvoljeno Uredbom (EU) br. 575/2013 ograničila predmetna unutargrupna ulaganja na 25% osnovnoga kapitala kreditne institucije kako je propisano člankom 208. stavkom 1. Zakona. Prema uvodnim odredbama članka 493. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 diskrecija države članice derogira diskreciju nadležnog tijela. Ovim Zakonom koji je u primjeni od 13. ožujka 2026. člankom 208. stavkom 2. propisano je da se ograničenje unutargrupnih ulaganja iz stavka 1. toga članka ne primjenjuje na izloženosti prema vlastitim društvima kćerima sa sjedišten u Republici Hrvatskoj. HNB, kao nadležno tijelo, ne može podzakonskim aktom promijeniti diskreciju koju je Republika Hrvatska iskoristila zakonskim odredbama kao država članica. Uzevši u obzir navedeno, bez obzira na diskrecijsko pravo omogućeno člankom 400. stavkom 2. točkom c) Uredbe (EU) br. 575/2013, HNB kao nadležno tijelo, ne može istodobno propisati drugačije određenje za istu diskreciju. Ukoliko bi istekom prijelaznog razdoblja važenja diskrecijskog prava države članice definiranog člankom 208. Zakona, a koje je u ovom slučaju 31. prosinca 2028. HNB kao nadležno tijelo iskoristilo diskreciju iz članka 400. stavka 2. točke c) Uredbe (EU) br. 575/2013 takva diskrecija HNB-a kao nadležnog tijela mogla bi se primjenjivati samo na kreditne institucije koje HNB izravno nadzire, budući da se na značajne nadzirane subjekte i grupe primjenjuju diskrecijska prava definirana Uredbom Europske središnje banke (EU) 2016/445 (ESB/2016/4).

Područje:	Članak 208. stavak 2.

Tema:	Izuzeće za izloženosti prema društvima kćerima sa sjedištem u RH
Broj pitanja:	500/2026-176/1
Datum objave odgovora:	10. lipnja 2026.
Pitanje:	Izloženosti kreditne institucije prema vlastitim društvima kćerima sa sjedištem u RH se mogu isključiti iz obuhvata izloženosti na koje se primjenjuje ograničenje od 25% osnovnog kapitala. Hrvatska Narodna Banka (dalje u tekstu: HNB) neće donositi poseban akt, niti kreditna institucija treba zatražiti dodatna odobrenja/suglasnosti HNB-a za primjenu navedenog izuzeća. Propisana mogućnost isključenja ograničenja izloženosti kreditne institucije prema vlastitim društvima kćerima sa sjedištem u RH sukladno članku 208. stavku 2. Zakona vrijedi najkasnije do 31. 12. 2028. sukladno članku 493. stavku 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Prema odredbama članka 208. stavka 2. Zakona na izloženosti kreditne institucije prema vlastitim društvima kćerima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ne primjenjuje se ograničenje izloženosti koje su u obuhvatu stavka 1. tog članka Zakona. Za primjenu odredbi članka 208. stavka 2. Zakona HNB neće donositi poseban podzakonski akt. Kreditna institucija ne treba od HNB-a tražiti dodatna odobrenja/suglasnosti za primjenu navedenoga izuzeća. Izloženosti isključene iz obuhvata velikih izloženosti (LE) propisane su člankom 390. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 575/2013, stoga se kod primjene članka 208. stavka 2. za definirani obuhvat izloženosti ne radi o "isključenju iz obuhvata izloženosti", kako je navedeno u pitanju, već o izuzimanju od primjene LE ograničenja. Ova razlika ima utjecaja i na izvještajno iskazivanje jer se izloženosti koje podliježu izuzeću od LE ograničenja iskazuju s negativnim predznakom u stupcu Izuzeća (stupac 320 obrasca C 28.00, odnosno stupac 330 obrasca C 29.00) čime umanjuju ukupnu izloženost koja podliježe LE ograničenju. Nadalje, člankom 493. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisano je da države članice mogu "tijekom prijelaznog razdoblja do stupanja na snagu pravnog akta nakon preispitivanja u skladu s člankom 507. Uredbe, ali najkasnije do 31. prosinca 2028." u potpunosti ili djelomično izuzeti određene izloženosti od primjene LE ograničenja. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) podnijelo je 2022. godine Europskoj Komisiji izvješće o kvantitativnom učinku ukidanja ili ograničenja primjene pojedinih LE izuzeća, ali nije predložilo donošenje regulatornih promjena, pa pravni akt koji spominjete nije donesen. U tom kontekstu i pod uvjetom da se te odredbe uredbe ne izmijene, diskrecijska LE izuzeća koja su propisale države članice mogu se primjenjivati najkasnije do 31. prosinca 2028. Skrećemo pozornost kako se nakon toga razdoblja primjenjuju odredbe kako su ih propisala nadležna tijela iskorištenjem diskrecije iz članka 400. stavka 2. točke (c) te Uredbe. Više informacija o dualnom karakteru LE diskrecijskih izuzeća, te njihovih sličnosti i razlika u primjeni dostupno je u odgovoru 500/2024-383/1 objavljenom u segmentu <i>Temeljene funkcije /Supervizija/ Odgovori na upite u vezi s velikim izloženostima kreditnih institucija</i>. Zaključno, kreditna institucija može od primjene ograničenja velikih izloženosti izuzeti one izloženosti prema vlastitim društvima kćerima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ulaze u obuhvat izloženosti navedenih u stavku 1. članka 208. Zakona pod uvjetom da su ta društva obuhvaćena supervizijom na konsolidiranoj osnovi kojoj podliježe i sama kreditna institucija. Za pojašnjenje prikaza društava

	koja nisu obuhvaćena supervizijom na konsolidiranoj osnovi i nemaju pravo na primjenu izuzeća, ali jesu dio iste grupe povezanih osoba EBA je dala tumačenje u svom Q&A 2018_3665.

Područje:	Članak 210.
Tema:	Suglasnost Nadzornog odbora za velike izloženosti
Broj pitanja:	2021-44/1
Datum objave odgovora:	23. veljače 2021. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Postavlja se pitanje je li postupanje korištenjem limita i odobrenjem transakcija iz limita za koje odobrenje je pribavljena prethodna suglasnost od strane Nadzornog odbora adekvatno tumačenju odredbi članka 210. Zakona ili je potrebno još za pojedinačni posao/ugovor kojim će biti prekoračena izloženost u visini 10% jamstvenog kapitala dodatno tražiti pojedinačnu odluku Nadzornog odbora? Ako je nužna zasebna odluka Nadzornog odbora za taj granični ugovor s kojim se prelazi 10 % jamstvenog kapitala, je li za svaki sljedeći posao koji kreditna institucija sklapa nužna odluka Nadzornog odbora? Prikupljanje takve dodatne suglasnosti za jedan pojedinačni pravni posao kojim će se preći 10% jamstvenog kapitala nije praktično jer kreditne institucije upravljaju rizicima izloženosti upravo kroz limite, a ne na bazi pojedinačnih transakcija. Takvi, ex ante definirani maksimalni limiti izloženosti kreditnom riziku prema pojedinoj Grupi, određuju pri tome i strukturu limita po vrstama proizvoda i transakcija koje će iz njega odobravati. Za velike izloženosti takvi limiti odobravaju se na razini Nadzornog odbora, te je nakon odobrenja limita Uprava banke ovlaštena sklapati pojedinačne pravne poslove iz limita za koju je prethodnu suglasnost dao i Nadzorni odbor.
Odgovor:	Prema odredbama članka 392. Uredbe (EU) br. 575/2013 (u nastavku teksta: CRR) velikom izloženošću smatra svaka vrijednost izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih koja je jednaka ili prelazi 10% njezinog osnovnog kapitala, te kako ona sukladno odredbama članka 394. CRR-a nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 25% njezinog osnovnog kapitala, izuzev ako je ta osoba institucija ili ako grupa povezanih osoba uključuje jednu ili više institucija kada izloženost ne smije prelaziti 25% osnovnog kapitala institucije ili 150 milijuna eura, ovisno o tome koji je iznos veći. Nadalje, od 28. lipnja 2021. godine, odnosno stupanjem na snagu Uredbe (EU) 2019/876 o izmjenama Uredbe (EU) br. 575/2013, pooštren je limit za velike izloženosti te se umjesto priznatoga kapitala sve vrijednosti stavljaju u odnos spram osnovnoga kapitala. Odredbe članka 210. stavaka 1. i 2. Zakona zahtijevaju prethodnu suglasnost nadzornog odbora kreditne institucije za zaključivanje pojedinačnog pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba mogla rezultirati velikom izloženošću. Navedeno podrazumijeva da se prethodna suglasnost nadzornog odbora treba ishoditi za svaki pravni posao koji bi rezultirao vrijednosti izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih koja je jednaka ili prelazi 10% njezinoga osnovnog kapitala. Odnosno, to bi bio onaj "granični" pravni posao za koji

	vrijednost izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba doseže ili prelazi 10% njezinoga osnovnog kapitala. Ukoliko je takva prethodna suglasnost pribavljena, kreditna institucija nije u obvezi za svaki sljedeći posao koji sklapa imati prethodnu suglasnost nadzornog odbora, već samo za one pravne poslove za koje se vrijednost izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba povećava za svakih daljnjih 5% njezina osnovnog kapitala, konkretno doseže ili prelazi 15%, doseže ili prelazi 20% itd.. Ukoliko bi se radilo o jednom pravnom poslu koji se može realizirati kroz više proizvoda ili više transakcija tada za svaku pojedinačnu transakciju ili proizvod unutar toga pravnog posla nije potrebno ishoditi zasebnu prethodnu suglasnost nadzornog odbora. U tome slučaju, takva transakcija(e) ili proizvod(i) smatrali bi se transakcija(ma) odnosno proizvod(ima) iz pravnog posla za koji je pribavljena prethodna suglasnost.

Područje:	Članak 211.
Tema:	Iznimke od ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu
Broj pitanja:	1860
Datum objave odgovora:	21. srpnja 2014. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Koje su iznimke od ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu?
Odgovor:	U skladu s člankom 211. Zakona o kreditnim institucijama, ukupna ulaganja kreditne institucije u materijalnu imovinu ne smiju prelaziti 40% priznatoga kapitala kreditne institucije. Ukupnim ulaganjima kreditne institucije u materijalnu imovinu ne smatraju se ulaganja koja je kreditna institucija stekla u prve dvije godine: 1. nakon stjecanja u zamjenu za svoje tražbine u postupku financijskog restrukturiranja 2. u postupku prijenosa prava vlasništva nad nekretninom koja je instrument osiguranja stambenoga potrošačkog kredita na kreditnu instituciju, a koji se provodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje stambeno potrošačko kreditiranje 3. u stečajnom i ovršnom postupku te 4. primjenom instrumenata osiguranja tražbina u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovrha.

Područje:	Članak 212. i 375.
Tema:	Obavještanje Hrvatske narodne banke o sazivanju glavne skupštine
Broj pitanja:	500/2024-325/1
Datum objave odgovora:	10. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)

Pitanje:	Je li banka obvezna izvijestiti Hrvatsku narodnu banku o sazvanoj glavnoj skupštini u roku propisanom člankom 279. stavkom 1. Zakona o trgovačkim društvima (dalje u tekstu: ZTD) (30 dana) u slučaju kada se glavna skupština saziva preporučenim pismom upućenim dioničarima sukladno članku 277. stavku 6. ZTD-a i odnosi li se na navedeno povreda sukladno članku 375. stavku 1. točki 126. Zakona? U obrazloženju pitanja se navode odredbe članka 277. stavka 9. ZTD-a kojim je propisano da ako na glavnoj skupštini sudjeluju svi zastupljeni dioničari, ona može donositi valjane odluke i kad se ne postupi po odredbama ZTD-a o sazivanju skupštine, ako se nijedan dioničar ne usprotivi donošenju odluka.
Odgovor:	Članak 375. stavak 1. točka 126. Zakona propisuje povredu za kreditnu instituciju ako bez odgode ne izvijesti Hrvatsku narodnu banku o datumu održavanja glavne skupštine s prijedlozima dnevnog reda i odluka. U članku 212. stavku 1. točki 2. Zakona propisana je obveza kreditne institucije da bez odgode izvijesti Hrvatsku narodnu banku o sazivanju i datumu održavanja glavne skupštine s prijedlozima dnevnog reda i odluka, a za što je predviđena povreda u članku 375. stavku 1. pod točkom 126. Stoga je Banka dužna postupiti sukladno navedenom, neovisno o roku za obavještanje dioničara koji je definiran ZTD-om, uključujući i slučaj kada je glavna skupština sazvana u roku kraćem od 30 dana preporučenim pismom dioničarima sukladno članku 277. stavku 6. ZTD-a.

Područje:	Članak 218 , stavak 1., točke 1. i 2.
Tema:	Dostava godišnjeg izvještaja i konsolidiranog godišnjeg izvještaj te izvještaj o reviziji za potrebe Hrvatske narodne banke u strojno čitljivom obliku i otvorenom formatu.
Broj pitanja:	500/2026-129/1
Datum objave odgovora:	10. lipnja 2026.
Pitanje:	Kreditna institucija postavlja pitanje kako je sukladno točkama 1. i 2. stavka 1. članka 218. Zakona, kreditna institucija dužna Hrvatskoj narodnoj banci dostaviti godišnji izvještaj i konsolidirani godišnji izvještaj te izvještaj o reviziji za potrebe Hrvatske narodne banke u strojno čitljivom obliku i otvorenom formatu. S obzirom na datum stupanja na snagu Zakona, postavljeno je pitanje odnosi li se navedena obveza već na izvještaj o reviziji za poslovnu godinu koja završava 31. prosinca 2025., ili se obveza primjenjuje tek na izvještaj o reviziji za poslovnu godinu koja završava 31. prosinca 2026. Postavljate se i pitanje koji se strojno čitljivi i otvoreni format, sukladno prethodno navedenim odredbama, smatra prihvatljivim za dostavu predmetnog izvješća.
Odgovor:	Budući da je Zakon stupio je na snagu 13. ožujka 2026., a obzirom da je u upitu riječ o obvezi dostave izvještaja za poslovnu godinu koja završava 31. prosinca 2025., a za koju su na snazi bile još važeće odredbe članka 163. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015. 15/2018., 70/2019., 47/2020., 146/2020., 151/2022. i 145/2024.) i kojim se nije tražila dostava izvještaja u strojno čitljivom obliku, kreditna institucija slobodna je dostaviti

	izvještaje za poslovnu godinu koja završava 31. prosinca 2025. sukladno odredbama tog članka. Međutim, potiču se kreditne institucije da i izvještaje za poslovnu godinu koja je završila 31. prosinca 2025., dostave sukladno odredbama članka 218. novog Zakona, a u strojno čitljivom obliku i otvorenom formatu. Pod strojno čitljivim oblikom i otvorenim formatom podrazumijevaju se strukturirani oblici datoteka koji računalnim programima omogućuju lako prepoznavanje, identifikaciju i izvlačenje specifičnih podataka, a u kontekstu novog Zakona prihvatljiv je primjerice Portable Document Format (skraćeno: PDF) koji omogućava funkcionalnosti kao što su pretraživanje riječi, kopiranje teksta te pretvaranje u primjerice .doc format.

Područje:	Članak 220. vezano uz članak 17. stavak 8. točka 3. Uredbe (EU) br. 537/2014
Tema:	Ograničenje obavljanja zakonske revizije – rotacija revizora
Broj pitanja:	500/2019-591
Datum objave odgovora:	27. prosinca 2019. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	U slučaju kada dolazi do statusne promjene spajanja odnosno pripajanja dvije kreditne institucije, a zakonsku reviziju kod obje institucije obavljalo je isto revizorsko društvo s tim da rokovi započinjanja obavljanja zakonske revizije nisu identični kod obje kreditne institucije kod kojih je došlo do statusne promjene. Postavlja se pitanja od kojeg datuma angažmana revizorskog društva počinje teći maksimalan rok u kojem isto revizorsko društvo može obavljati zakonsku reviziju, a koji je propisan odredbama članka 220. stavak 1. Zakona.
Odgovor:	U slučaju nastale statusne promjene pripajanja ili spajanja dvije kreditne institucije kod kojih je isto revizorsko društvo obavljalo zakonsku reviziju, sukladno odredbama članka 17. stavak 8. podstavak 3. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, trajanje revizijskog angažmana računa se od prve financijske godine obuhvaćene pismom o revizijskom angažmanu kojim je revizorsko društvo prvi put imenovano za provođenje uzastopnih zakonskih revizija određenog subjekta. U slučaju da postoje nedoumice oko datuma kada je revizorsko društvo otpočelo s obavljanjem uzastopnih zakonskih revizija subjekta, zbog, primjerice, spajanja društava, revizorsko društvo mora odmah takve nedoumice prijaviti nadležnom tijelu. Nadležno tijelo za primjenu Uredbe (EU) br. 537/2014 u Republici Hrvatskoj je Samostalni sektor za nadzor revizije pri Ministarstvu financija. Nakon što se riješe nedoumice, ako postoje, oko relevantnog datuma, primjenjuju se odredbe članka 220. stavak 1. Zakona, kojim je propisano ograničenje obavljanja zakonske revizije kod kreditnih institucija na deset uzastopnih godina, s tim da isto revizorsko društvo naredne četiri godine ne može obavljati zakonsku reviziju te kreditne institucije.

Područje:	Članak 291. stavak 2.

Tema:	Prethodna procjena HNB-a za osnivanje zaklade
Broj pitanja:	500/2024-384/1
Datum objave odgovora:	10. listopada 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Postavljeno je pitanje dobivanja prethodne suglasnosti Hrvatske narodne banke u slučaju kada kreditna institucija osniva zakladu radi ostvarivanja općekorisne i dobrotvorne svrhe, kako je definirano člankom 3. Zakona o zakladama ("Narodne novine", br. 106/2018., 98/2019., 151/2022.; dalje u tekstu: Zakon o zakladama) koja bi se velikim djelom financirala iz dobiti društva.
Odgovor	Temeljem članka 7. stavka 2. Zakona o zakladama zaklada stječe pravnu osobnost danom upisa u Registar zaklada Republike Hrvatske, koje se osnivaju pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, ovisno o tome gdje je sjedište zaklade. Zahtjev za upis u registar zaklada sukladno članku 15. stavku 2. Zakona o zakladama sadrži između ostalog dokaz o uplaćenim novčanim sredstvima za osnivanje zaklade odnosno drugoj osnovnoj imovini iz kojeg je vidljivo da je imovina koju je zakladnik namijenio zakladi njegovo vlasništvo, te procjenu ovlaštenog sudskog vještaka o vrijednosti osnovne imovine i predvidljive prihode koje bi ona mogla davati te dostatnost za ostvarivanje svrhe zaklade. Člankom 291. Zakona propisana je obveza kreditnoj instituciji, financijskom holdingu ili mješovito financijskom holdingu koji je u skladu s člankom 87. Zakona dobio odobrenje Hrvatske narodne banke (u daljnjem tekstu: predloženi stjecatelj) da obavijesti Hrvatsku narodnu banku o svakoj namjeri stjecanja, sklapanjem pravnog posla ili osnivanjem društva ili pravne osobe, kojom postupno ili odjednom namjeravaju steći (u daljnjem tekstu: predloženo stjecanje), neposredno ili posredno, udjel koji čini 15 % ili više njihova priznatog kapitala. Stavkom 21. tog članka popisano je da se u svrhu utvrđivanja visine posrednog udjela iz tog članka primjenjuju pravila o utvrđivanju visine udjela posrednog stjecatelja u skladu s podzakonskim propisom koji je donesen na temelju članka 36. stavka 10. Zakona.

Područje:	Članak 324.
Tema:	Zaštita deponenata u slučaju isplate raspodjele iz zadržane dobiti
Broj pitanja:	214
Datum objave odgovora:	9. studenoga 2018. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Primjenjuju li se odredbe o zaštiti deponenata iz članka 324. Zakona na raspodjele iz zadržane dobiti?
Odgovor:	Smisao članka 324. Zakona je osigurati zaštitu deponenata u slučajevima kada kreditna institucija donese odluku o isplatama kojima se smanjuju stavke redovnog osnovnog kapitala iz članka 26. stavka 1. točke c), e) i f) Uredbe (EU) br. 575/2013 (stavke zadržane dobiti, ostale rezerve te rezerve za opće bankovne rizike). Prema

	odredbama istog članka, ove stavke se početno mogu priznati kao redovni osnovni kapital samo ako su dostupne instituciji za neograničenu i trenutačnu uporabu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu. Kreditna institucija koja namjerava donijeti odluku o raspodjelama iz zadržane dobiti, odgovarajući dio zadržane dobiti koji namjerava isplatiti ne uključuje u stavku zadržane dobiti za izračun redovnog osnovnog kapitala (iako je računovodstveno evidentiran na računu zadržane dobiti) jer ne ispunjava Uredbom (EU) br. 575/2013 propisane uvjete za uključivanje, odnosno ovaj dio zadržane dobiti nije dostupan instituciji za neograničenu i trenutačnu uporabu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu. S obzirom da dio zadržane dobiti za isplatu nikada ne bi bio niti uključen u stavke redovnog osnovnog kapitala, odnosno regulatornog kapitala, na isplatu istog se ne primjenjuju odredbe članka 324. Zakona.

Područje:	Članak 328.
Tema:	Suglasnost fizičkih osoba (nepotrošača) za davanje povjerljivih podataka trećima u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu
Broj pitanja:	500/2020-276/1
Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020. (ažurirano 10. lipnja 2026.)
Pitanje:	Je li davanje suglasnosti od strane fizičkih osoba nepotrošača u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu o davanju povjerljivih podataka (uključivo i njihovih osobnih podataka) točno određenim/opisanim trećim osobama, u skladu s člankom 328. stavkom 1. točkom 1. Zakona.
Odgovor:	Članak 328. . stavak 1. točka 1. Zakona, kao jednu od osnova za izuzeće od obveze kreditne institucije da čuva bankovnu tajnu propisuje i situaciju ako se klijent usuglasi da se određeni povjerljivi podaci mogu priopćiti drugoj fizičkoj i/ili pravnoj osobi, pod uvjetom da je ta suglasnost dokaziva.

Područje:	Članak 328.
Tema:	Tumačenje članka 328. Zakona u vezi s člankom 5. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine" br. 48/2003., 163/2003., 35/2005., 127/2013., 33/2015., 14/2019.)
Broj pitanja:	6/870/24-2
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024. (ažurirano 10. lipnja 2026.)

Pitanje:	Postavlja se pitanje u pogledu davanja informacija nasljednicima utvrđenima pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju o postojanju dodatne imovine/prava ostavitelja koji je bio klijent banke (npr. računa/novčanih sredstava), a koja nije utvrđena niti raspoređena tim rješenjem.
Odgovor:	Zakon u članku 328. stavku 1. točki 27. propisuje izričito izuzeće od čuvanja bankovne tajne za slučajeve "ako se povjerljivi podaci neovisno o vremenu njihova nastanka priopćavaju nasljedniku klijenta navedenim pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju ili Europskom potvrdom o nasljeđivanju ili punomoćniku klijenta".